

Noter Kanununun 4166 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 44, 85 ve 86 ncı maddeleriyle 4782 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 84 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/308)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/1018, 6 - 541

16 . II . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Noter Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında olup Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 7 . II . 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

Gerekçe

Harb yıllarının tesbit ettiği zaruretlar arasında ev buhranı gittikçe tazyik edici bir mahiyet almakta, arsa fiyatlarının ve inşaat maliyet bedellerinin yüksekliği halkı ev yaptırmak hususunda güçlükler mâruz kılmaktadır. Bu buhranlı vaziyeti tâdil edecek vasıtalar arasında hatıra gelen bilhassa orta halli tabaka arasında mütevazî sermayelerin birleştirilmesi suretiyle müşterek arsa tedariki ve üzerine hissedarların sayısı nispetinde katlar ilâve edilmek suretiyle apartman inşası ve müşterek mülkiyet halinde kat, kat mülkiyet tesisi imkânlarıdır. Ancak Medeni Kanunumuzun tatbikına dair kanun evvelce tesis edilmiş olan kat mülkiyetinin muhafazasına müsaade etmekle beraber 652 nci maddesiyle bundan sonra kat mülkiyeti tesisini men etmektedir. Esasen mevcut tapu sicili sisteminiz kat mülkiyetinin ayrıca tesciline de müsait değildir.

İsviçre'de memnu bulunan kat mülkiyeti yerine mevcut tapu sisteminin esaslarına hâlel vermeksizin başka bir hal şekli kabul edilmiştir. Bu suretle arsası ve binası müşterek olan apartman hissedarları Medeni Kanunun 753 ncü maddesi uyarınca her kat üzerinde bir hissedar için şahsî bir irtifak hakkı tesis etmektedirler. Bu şekilde tesis edilen müşterek mülkiyet münasebetine son vermek, başka tâbirle bu tarz şüyun izalesini istemek hakkı Medeni Kanunun 627 nci maddesinin birinci fıkrası icabı kanunen memnudur. Fihakika bu fıkraya göre müşterek mülkiyetin devamlı bir maksada tahsis edilmiş olması hasebiyle şüyu idame mükellefiyeti varsa hissedarlar taksim isteyemezler. Bu usul hissedarları yekdüğlerinin lehinde irtifak hakkına ve fiilen kat mülkiyeti şekli arzeden bir taksime riayete mecbur eylemektedir. Ancak bu maksatla inşasına başlanılan bir binanın tamamlanmasından sonra hissedarlardan herhangi birinin va'dinden dönerek bir irtifak hakkı tesisinden vazgeçmesi halinde maksat ortadan kayıp olacağı cihetle bunu önlemek ve kötü niyetli hissedarların hukukan bir taahhüt altına sokabilmek için gayrimenkul satış va'di gibi gayrimenkul irtifak hakkı tesis va'dini kapsıyan bir sözleşme ile bağlanmaları faydalı görülmüş ve Noter Kanununun 44 ncü maddesinin B bendine bu maksatla (aynî hak tesisi va'di) fıkrası ilâve olunmuştur.

3456 sayılı Kanun tedvin edilirken vazife sırasında ölen ve yaş tahdidi ve mâlûllük veya dairesi lâğvolunmak suretiyle vazifesinden ayrılmak mecburiyetinde kalan noter ve noter yardımcılara bir tazminat verilmesi düşünülmüş ve bu maksat ile noter yardım sandığı tesis olunmuştur. Ancak bu kuruma bir tasarruf sandığı olmaktan ziyade müteakbil sigortayı andıran ve daha ziyade çok gelirli noterlerin az gelirli noter ve noter yardımcılara yardımlarını temin gayesini istihdaf eden bir mahiyet verilmek istenmiş ve şu suretle 84 ncu madde ile noterlerin geliri arttıkça yardım nispeti de artırılmak suretiyle müterakki bir esas takip edilmiştir. Ancak gayrisâfi gelir üzerinden alınan bu yardım sandığı aidatı noterleri tazyik etmeye başlamış ve hususiyle çok aidat veren noterlerin yardımlarından daha ziyade az gelirli noterlerin istifade etmeleri âdil olmıyan bir durum yaratmış, 1942 tarihinde 4166 sayılı Kanun ile yapılan tadilde yardım nispeti indirilmiştir. O tarihten sonra beşenelik tatbikat devresinde noterlerin indirilmiş bu nispetlere de dayanamadıkları ve zaten yüksek olan vergi nispeti yanında ayrıca % 12 ye kadar çıkan bir aidat mükellefiyetinin kendilerinin geçim kabiliyetini tahdit ettiği görülmüş ve hususiyle verginin sâfi gelir üzerinden alınmasına mukabil aidatın gayrisâfi gelirden verilmesi göze çarpan bir haksızlık doğurmuştur. Bu itibarla yardım sandığının mahiyet ve gayesi muhafaza edilmekle beraber hazırlanmakta olan Gelir Vergisi esaslarına uygun olmak üzere aidatın noter ve noter yardımcılarının yıllık sâfi gelirleri üzerinden tâyin olunan nispetler dairesinde alınması ve her noter dairesinin bulunduğu mntaka Maliye dairesince o noter için gelir vergisine matrah olarak tahakkuk ettirilen miktarın aidata esas teşkil edilmesi, yardım aidatının noter ve noter yardımcılarının noterlik kazançlarından alınan vergi ve bu verginin tahakkuk ve tarhı için kanunda kabul edilen giderler indirildikten sonra geri kalan miktar üzerinden alınması daha uygun görülmüştür.

Kanununun 85 nci maddesi de tadil edilmiştir. 84 ncu madde ile verilen aylık aidatın yıllık gelir üzerinden alınması esas ittihaz edildikten sonra bu maddenin değiştirilmesi birkaç noktadan zaruri görülmüştür. Gerçekten, aidat her ay verilmeyeceği cihetle yıl sonu olan Aralık ayını beklemeye lüzum yoktur, belki vergi matrahının tahakkuku ile 84 ncu madde gereğince gönderilecek aidat tahakkuk ettirilmiş olacaktır.

Bundan başka noterlerin yıl sonundan itibaren gönderecekleri aidat ve sandık sermayesinin işletilmesinden elde edilecek sair gelirlerden mer'î hükümlerden farklı olmak üzere önce noter memurları hesabına ve ihtiyat akçasına % 10 nar ayrıldıktan sonra bakiye her noterin hesabına tâyin edilecek nispet dairesinde geçirilecektir. Bu nispete gelince, yürürlükte olan kanun bu nispeti geri kalan paranın beşte üçünü noterlere, beşte ikisini noter yardımcılara hesabına ayırmak ve her iki hesaptaki para meveudu noter ve noter yardımcılarının hizmet seneleri yekûnuna taksim edilerek harici kısmeti her noter ve noter yardımcısının ayrı ayrı hizmet senesi ile çoğaltmak suretiyle kabul etmektedir.

Ancak bu esas tatbikatta haksız neticeler doğurmuştur. Gerçekten, her yıl yapılan dağıtım cetvellerinde meselâ senede 1000 lira veren noterin hesabına pek cüz'î bir para geçirildiği halde yılda 50 lira veren noter yardımcısının hesabına o noterden iki üç misli fazla bir paranın isabet ettiği görülmüştür. Ne sigorta teknik prensiplerine ne de tesanüt esaslarına uymıyan bu şeklin değiştirilmesi (84) ncu maddenin Büyük Millet Meclisi Komisyonlarında tadilen müzakeresi sırasında temenni edilmiş ve Bakanlık meseleyi mütahassis bir (Actuaire) e tevdi ederek ilmi esaslara dayanan bir şekil tesbit ettirmiştir. Yeni projede bir taraftan tesanüt diğer taraftan sigorta esasları muhafaza edilmekle beraber hasıllattan ihtiyat akçası ayrıldıktan sonra % 60 sınıu munhasıran hizmet süreleri arasında taksim edilmesi ve yüksek aidat veren noterlerin az aidat veren ve aynı hizmette bulunan noterlere yardım etmeleri diğer taraftan % 40 ın aidatlar nispetinde taksim olması kabul edilmiş, ancak teknik tekâmüllere göre değişebilecek bu esasın kanundan ziyade tüzükte yer alması muvafık görülerek bu nispet kanuna konmamıştır.

Netice itibariyle tasarıya göre, noter aidatından ve sandıkta birikmiş paraların herhangi bir surette işletilmesinden hâsil olan gelirlerden evvelâ noter memurları hesabına % 10 ve bakiyeden de % 10 ihtiyat akçası ayrılacaktır. Geriye kalan para tüzükte tâyin edilecek nispetler dairesinde ölüm ve mâlûllük tazminatı fonuna, tahmin edilecek ihtiyat akçasına ve noterler ile noter yardım-

caları hesaplarına tahsis olunacaktır. Diğer hallerde olduğu gibi ölüm ve mâlûllük halinde de verilecek tazminatın miktar ve şumulünü tâyin ve noterler ve noter yardımcılara ayrılacak kısımların tefrikinde tüzük hükümleri esas ittihaz olunacaktır.

Sandık aidatının her yıl sonunda gönderilmesi kabul edildiğince göre noterlerin yardım sandığına ait payları her ay muntazaman sandığa göndermelerini âmir bulunan 86 nci maddenin tâdili de zaruri görülmüş ve madde diğer maddelere uygun bir şekilde değiştirilmiştir.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/308

Karar No. 43

25. VI. 1948

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanan Bakanlar Kurulunca kabul edilerek Yüksek Meclise sunulan Noter Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun tasarısı Adalet Komisyonuna havale buyrulmakla incelendi.

Tasarının getirdiği en önemli yeni hüküm Noter Kanununun 44 nci maddesinin (B) bendine ilâve edilen «aynî hak tesisi vaitlerine» eümlesinde mündemiçtir. Arsa fiyat ve yapı maliyetlerinin çeşitli sebepler yüzünden yüksekliği birçok memleketlerde olduğu gibi bizde de «kat mülkiyeti» lehine bir cereyan doğurmuştur. Medeni Kanunumuz kat mülkiyeti esasını kabul etmemekte hattâ açıkça menetmektedir. Tapu sicil sistemimizde kat mülkiyetini tescile müsait değildir.

Mesken ihtiyacında bulunan yurttaşlardan birkaçının birleşerek müşterek bir arsa almaları ve müşterek bir bina yapmaları her zaman mümkün ve fakat hissedarlardan birinin taksim ve şüyüü izale talebinde bulunması da aynı derecede kabil olduğundan maksadın temin olunamayacağı da bedihidir.

Bir taraftan Medeni Kanunumuzun prensiplerini ve tapu sicil sistemimizi bozmamak diğer taraftan ortakların taksim ve izale şüyüü istemelerine imkân vermemek ve kat mülkiyetinin faydalarından ve kolaylıklarından istifade etmek için bu hüküm sevkedilmiştir. Orta halli yurttaşlar mütevazı sermayelerini birleştirerek müşterek bir arsa alıp hissedarların sayısı kadar katı ihtiva eden bina yapmak ve her biri bir kat üzerinde tasarruf sahibi olmak üzere Medeni Kanu-

numuzun 753 nci maddesi uyarınca şahsa bir irtifak hakkı tesis eden resmî mukavele ile birbirlerine bağlanacaklar ve tapu siciline bu suretle serh verdireceklerdir.

Yapılacak bina da mukavele gereğince her kat üzerinde hissedardan birinin hakkı teessüs etmiş olacaktır.

Bu suretle Medeni Kanunumuzun prensipleri ve tapu sicil sistemi değişmeyeceği gibi Medeni Kanunumuzun 627 nci maddesi mucibince devamlı bir maksada tahsis edilmiş olan bu gayrimenkulün taksimini veya şüyüü izalesini hissedarlar talebedemeyeceklerinden «kat mülkiyeti» fiilen teessüs etmiş olacaktır. Her kat üzerinde bir hissedar, herhangi bir gayrimenkul malikinin kendi mülkünde haiz olduğu haklara tamamen malik bulunacaktır. Şahsi irtifak hakkı tesisine mütaallik resmî mukaveleler için Adalet Bakanlığı bir tip mukavele örneği hazırlıyarak noterliklere tamim edecek ve bu suretle mukavelelerin tanziminden doğması melhuz mahzurlar da önlenmiş bulunacaktır. Şüphesiz âkitler bu tip mukavele üzerinde istedikleri değişiklikleri de yapabileceklerdir.

Tasarıda yapılan değişikliklerden birisi de noter ve noter yardımcılarının, senelik gayrisâfi iratları üzerinden yardım sandıklarına vermekte oldukları aidatın, aylık sâfi irat üzerinden verilmesini temin etmektir.

Harb yıllarında masraflar ve vergi artmış ve geçim şartları ağırlaşmış olduğundan gayrisâfi irat üzerinden yardım aidatı vermekte de noterler ciddi zorluklarla karşılaşmışlardır.

Bir senelik yardım aidatının defaten verilmesi de ayrıca zorluklar ve imkânsızlıklar doğurmuştur. Bu mahzurları önlemek için aidatın sâfi gelir üzerinden ve her ay verilmesi esası kabul ve 84 ncü madde ona göre tadil edilmiştir.

Yardım sandığı gelirinin idare ve tevzi usulünü gösteren 85 nei madde başlıca iki noktadan tadil edilmiştir. Şöyleki: Sandık gelirinin noter memurlarına, ihtiyata, idare masraflarına, noter ve noter yardımcılara ayrılacak yüzdeleri tesbit edilmiştir.

Ölüm, yaş haddi ve mâlullük hallerinde yapılan yardım, hastalık, dairenin kaldırılması suretiyle görevlerinden ayrılanlara da teşmil edilmiş, istifa edenler, diğer bir memuriyete tâyin olunanlar veya seçim suretiyle noterlikten ayrılanların hesaplarındaki alacaklarının yarısının kendilerine verilmesi esası kabul edilmiştir.

Hastalık yüzünden veya dairesinin lâğvı sebebiyle görevinden ayrılan noter ve yardımcısının verdiği aidattan kendisine ayrılan payı almaması hak ve adalet dıyularıyla kabili telif değildir.

İstifa edenlere, başka bir memuriyete tâyin olunanlara veya seçim yoluyla milli bir hizmet alanlara yardım sandığında ki alacağının hiç değilse yarısını vermek de madelet iktizasıdır.

86 nei madde yardım aidatını vaktinde vermeyen noterlerin derhal meslekten çıkarılmalarını âmir bulunmakta idi.

Meslek kusuru ve kıyafetsizliği sabit olmayan

bir noteri mücerret aidatı vaktinde göndermemiş diye meslekten çıkarmak kusur ile mütenasip olmayan ağır bir cezadır. Bunu dercecelendirmek ve meslekten ihraçı tekerrür haline hasretmek maksadiyle bu madde de tadil edilmiştir.

Noterlerin almakta oldukları tahrir, tereüme ücretlerinin bugünkü şartlar içinde bir kıymet ifade etmediği aşikârdır. Olağanüstü halin devamını müddetine muhassır olmak üzere 4782 sayılı kanunun geçici maddesiyle kabul edilmiş olan zam nispetlerini yine olağanüstü halin devamını müddetine maksur ve tahrir, tereüme ücretleri gibi pek eüzi olan ücretlere şâmil olmak üzere yüzde 50 ye çıkarmak suretiyle tadil edilmiştir.

Kamutayın Yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Baş.	Bu Rapor Sözcüsü	
Kayseri	Kayseri	
R. Özsoy	S. A. Feyzioğlu	
Kâtip		
Manisa	Afyon K.	Ankara
K. Coşkunoğlu	H. Bozca	H. O. Bekata
Ankara	Antalya	Balıkesir
E. H. Ergun	N. Aksoy	O. N. Burcu
Bursa	Bursa	Denizli
A. Akgüç	A. Konuk	N. Küçükca
Diyarbakır	İstanbul	İzmir
P. Kalfagıl	M. H. Gelenbeğ	E. Oran
Kastamonu	Kırşehir	Manisa
Dr. F. Ecevit	S. Kurutluoğlu	F. Uslu
Muğla		Rize
N. Özsan		Dr. S. A. Dilemre

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Noter Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Noter Kanununun 4166 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 44, 85 ve 86 ncı maddeleriyle 4782 sayılı Kanunla değişmiş bulunan 84 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

Madde 44. —

Noterler :

A) Gerçek veya tüzel kişilerin resmîyet vermek istedikleri her nevi akitleri re'sen tanzim ederek asıllarını saklamak ve suretlerini ilgililerine vermek;

B) Ölüme bağlı tasarruflara, mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılan satışlara, gayrimenkul satış ve aynı hak tesisi vaitlerine ait senet ve sözleşmelerle evlenme sözleşmelerini tanzim ve deftere tescil etmek ve daire dışında yazılıp tevdi edilen vasiyetnameleri saklamak;

C) Tesis senetleri tanzim etmek;

D) Bu kanuna ve tüzüğüne uygun olarak dışarda yazılıp getirilen kâğıtların imzalarının veya mühür veya işaretlerinin yahut yalnız tarihlerinin tasdikı veya şekil ve halini tesbit ile imzalı, mühürlü veya işaretli diğer bir suretini saklamak;

E) Bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklini ve ilgili kişilerin hüviyet ve ifadelerini tesbit etmek;

F) Davet vukuunda piyango ve özel kurumların kur'a, seçim ve toplantılarında hazır bulunarak tutanak tanzim etmek;

G) İlgililer tarafından istenildiği takdirde dairede saklı olan asıl ve suret ve sicillerden ve kendilerinin getirdiği kâğıtlardan tasdikli suret vermek;

H) Her dilden getirilecek kâğıtları diğer dile çevirmek ve çevirtmek;

I) İdaresi tevdi olunan menkul ve gayrimenkul malları idare etmek;

J) Teslim olunan emanetleri saklamak;

K) Ticari senetlerin kabul edilmemesine veya ödenmemesine karşı protesto çekmek ve ihbarname göndermek;

L) Her türlü yüklenmelere ait protesto

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Noter Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Noter Kanununun 4166 sayılı Kanunla değiştirilen 44, 85 ve 86 ncı maddeleriyle 4782 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 84 ncü maddesiyle geçici maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Noterlerin yapacağı işler

Madde 44. — Noterler :

A) Gerçek veya tüzel kişilerin resmîyet vermek istedikleri her nevi akitleri **resen tanzim** ederek asıllarını saklamak ve suretlerini ilgililerine vermek,

B) Ölüme bağlı tasarruflara, mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılan satışlara, gayrimenkul satış ve aynı hak tesisi vaitlerine ait senet ve sözleşmelerle evlenme sözleşmelerini tanzim ve deftere tescil etmek ve daire dışında yazılıp tevdi edilen vasiyetnameleri saklamak;

C) Tesis senetleri tanzim etmek;

D) Bu kanuna ve Tüzüğüne uygun olarak dışarda yazılıp getirilen kâğıtların imzalarının veya mühür ve işaretlerinin veyahut yalnız tarihlerinin tasdikı veya şekil ve halini tesbit ile imzalı, mühürlü veya işaretli diğer bir suretini saklamak;

E) Bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklini ve ilgili kişilerin hüviyet ve ifadelerini tesbit etmek;

F) Davet vukuunda piyango ve kurumların kur'a, seçim ve toplantılarında hazır bulunarak tutanak tanzim etmek;

G) İlgililer tarafından istenildiği takdirde dairede saklı olan asıl ve suret ve sicillerden ve kendilerinin getirdiği kâğıtlardan tasdikli suret vermek;

H) Her dilden getirilecek kâğıtları diğer dile çevirmek ve çevirtmek;

I) İdaresi tevdi olunan menkul ve gayrimenkul malları idare etmek;

J) Teslim olunan emanetleri saklamak;

K) Ticari senetlerin kabul edilmemesine veya ödenmemesine karşı protesto çekmek ve ihbarname göndermek;

L) Her türlü yüklenmelere ait protesto veya

Hü.

veya ihbarname göndermek;

M) Diğer kanunlarla kendilerine verilen bütün akitleri yapmak ve işleri görmek;

N) Kanunlarda resmî olarak yapılmaları istenip de mercileri gösterilmemiş olan bütün akit ve sözleşmeleri tanzim ve tasdik etmek;

Vazifeleriyle ödevlidirler.

Noterler bu maddede yazılı işleri dairelerinde yapabilecekleri gibi sahiplerinin vukubulacak müracaat ve istekleri üzerine daireleri dışında da yapabilirler.

20 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre noterlere vekâlet edecek memurlar da daire dışında bu işleri görmek üzere noterler tarafından gönderilebilir.

Noterler Ticaret Kanununa tevfikân tüccar defterlerini tasdik ettikten sonra tasdik edilen defterin nev'ini ve ait olduğu yılı, sahifesi miktarını, tüccarın bağlı olduğu ticaret siciline tahakkütlü mektupla bildirirler. Posta ücretiyle on kuruş yazı ücreti sahibinden alınır.

Madde 84. —

Yardım sandığının sermayesini teşkil eden gelirler şunlardır :

1. Noter ve noter yardımcılarının yıllık sâfi gelirleri üzerinden aşağıda yazılı nispetler dairesinde alınacak paralar;

A) 600 liraya kadar olanlardan 200 liradan 600 liraya kadar % 6;

B) 1 200 liraya kadar olanlardan 600 liradan 1 200 liraya kadar % 8;

C) 2 000 liraya kadar olanlardan 1 200 liradan 2 000 liraya kadar % 10;

D) 5 000 liraya kadar olanlardan 2 000 liradan 5 000 liraya kadar % 12;

E) 5 000 liradan yukarısı için % 15;

Yıllık sâfi geliri 200 liraya kadar olanlardan birşey alınmaz.

Sâfi gelire, noter ve noter yardımcılarının noterlik kazançlarından alınan vergi ve bu verginin tahakkuk ve tarhi için kanunlarında kabul edilen giderler indirildikten sonra geri kalan miktar esas tutulur.

Ad. K.

ihbarname göndermek;

M) Diğer kanunlarla kendilerine verilen bütün akitleri yapmak ve işleri görmek;

N) Kanunlarda resmî olarak yapılmaları istenipte mercileri gösterilmemiş olan bütün akit ve sözleşmeleri tanzim ve tasdik etmek;

Vazifeleriyle ödevlidirler.

Noterler bu maddede yazılı işleri dairelerinde yapabilecekleri gibi sahiplerinin vukubulacak müracaat ve istekleri üzerine daireleri dışında da yapabilirler.

20 nci maddenin 3 ncü fıkrasına göre noterlere vekâlet edecek memurlar da daire dışında bu işleri görmek üzere noterler tarafından gönderilebilir.

Noterler, Ticaret Kanununa tevfikân tüccar defterlerini tasdik ettikten sonra, tasdik edilen defterin nevini ve ait olduğu yılı, sahifesi miktarını, tüccarın bağlı olduğu ticaret siciline tahakkütlü mektupla bildirirler. Posta ücretiyle 10 kuruş yazı ücreti sahibinden alınır.

Yardım Sandığının sermayesini teşkil eden gelirler

MADDE 84. — Yardım Sandığının sermayesini teşkil eden gelirler şunlardır:

1. Noter ve noter yardımcılarının aylık sâfi gelirleri üzerinden aşağıda yazılı nispetler dairesinde alınacak paralar:

A) 100 liraya kadar olanlardan 50 liradan 100 liraya kadar % 6;

B) 200 liraya kadar olanlardan 100 liradan 200 liraya kadar % 8;

C) 500 liraya kadar olanlardan 200 liradan 500 liraya kadar % 10;

D) 500 liradan yukarısı için % 12;

Aylık sâfi geliri 50 liraya kadar olanlardan birşey alınmaz.

Aylık sâfi gelir, geçen yıla ait Kazanç Vergisinin hesabında Maliyece kabul edilen masraflar ile tahakkuk ettirilen vergi toplamının 12 de biri her ay gayrisâfi gelirden düşülmek suretiyle elde edilir. Yıl sonunda tahakkuk ettirilen masraf vergiye nazaran, aylık sâfi gelir eksik veya fazla hesap edilmiş olduğu takdirde noksanı tahakkuku takip eden ay başında yardım sandığına ödenir. Fazlası da mütaakip aylara ait yardım parasına mahsup

edilir. Ancak bu haller yıl sonu tahsilâtı nazara alınarak yapılacak pilânçoya müessir olmayıp ertesi yıl bilânçosunda nazara alınır.

Yeniden teşkil edilen noterlikler teşkil edildikleri yıl ile ertesi yıla munhasır olmak üzere yardım paralarını vergilerinin tahakkukunu mütaakip yukardaki nispet ve esaslar dairesinde defaten öderler.

II. Devlet veya 3460 sayılı Kanun hükümlerine bağlı kurumlar tahvilleri alınmak veya bankaya faizle yatırılmak suretiyle işliyecek olan teminat akçalarının gelirleri.

III. Boş noterliklerin vekille idare edildiği süre içindeki sâfi gelirlerinin vekile verileden artan kısmı.

Noter yardım sandığının mevcudunu teşkil eden paralar hiçbir resim ve vergiye tâbi değildir. Bunlar hiçbir suretle haciz ve temlik edilemez.

Dairesi kaldırılmak suretiyle ayrılan noter ve noter yardımcıları tekrar noterliğe tâyin edildikleri ve önceden yardım sandığından almış oldukları paraları bir yıl içinde iade etmedikleri takdirde yardım sandığındaki kıdemlerini kaybederler.

Sandığın temin edeceği manfaatler.

Madde 85. — Her yıl sonunda toplanan aidat ile faiz ve sair gelirler tutarından %10 u geçmemek üzere gelecek yılın muhammen yönetim giderleri çıkarıldıktan sonra %10 u ihtiyat akçasına, geri kalanın %10 u da noter memurları hesabına ayrılır. Artan paranın %5 i ölüm ve mâlûllük fonu ihtiyatına geri kalanı da tüzükte belirtilecek esaslara göre noter ve noter yardımcılarının hesaplarına alacak kaydolunur.

Noter ve noter yardımcıları için ayrılacak paylar kendi adlarına açılacak hesaplarına alacak kaydedilir. Ölüm, yaş haddi, mâlûllük veya 82 nci maddenin son fıkrası gereğince hastalık veya dairesi kaldırılmak sebebiyle görevlerinden ayrılanların hesaplarındaki alacaklarıyla ayrılma yılı içinde sandığa ödemiş oldukları aidatın tamamı kanuni mirasçılara ve hayatta olanların kendilerine ödenir.

İstifa denlerle diğer bir memuriyete tâyin

Madde 85. —

Her yıl tahakkuk edecek aidat ile sandık sermayesinin işletilmesinden elde edilen faiz, temettü ve bu türlü gelirler tutarının % 10 u noter memurları hesabına, % 10 u ihtiyat akçesine ayrılır. Geri kalan para tüzükte belirtilecek esaslara göre ölüm ve mâlûllük fonu ihtiyatına, tahmin edilecek idare giderleri karşılığına ve noterlerle noter yardımcıları paylarına tahsis olunur.

Bu suretle ayrılan paralar noter ve noter yardımcılarından görevlerine devam edenlerin hesaplarına alacak kaydedilir. Noter ve noter yardımcılarının bu alacakları ölümlerinde kanuni mirasçılara, yaş haddi sebebiyle veya dairesi kaldırılmak suretiyle görevlerinden ayrılma-larında kendilerine derhal ödenir.

Şu kadar ki; noterlerin 1. IX. 1938 ve noter yardımcılarının 1. II. 1942 tarihinden önceki hizmetleri hesaba katılmaz.

Hü.

Hizmet sürelerinin hesabında bir yılın küsuru nazara alınmaz. 70 nei maddedeki tazminatın ödenmesi için memurlar hesabındaki para yetmediği takdirde eksigi ihtiyat akçasından ödenir.

Madde 86. —

Noterler, yardım sandığına ait payı yıl sonundan itibaren bir ay içinde sandığa gönderirler. Sandık payını bu süre içinde göndermeyenlerin aidatına % 20 zammolunur.

Bakanlıkça yapılan tebliğe rağmen aidat ve zammını iki ay içinde yine göndermeyenler meslekten çıkarılır.

Ad. K.

veya seçim suretiyle noterlikten ayrılanların hesaplarındaki alacaklarının yarısı kendilerine verilir. Diğer yarısıyla o yıl içinde ödedikleri aidat sandığın gelirleri arasına alınarak dağıtım tâbi tutulur.

Payların ayrılmasında noterlerin I . LX . 1938 ve noter yardımcılarının I . II . 1942 tarihinden önceki hizmetleri hesaba katılmaz. Hizmet sürelerinin hesabında bir yılın altı aydan az süresi nazara alınmaz. Altı ay ve fazlası bir yıl sayılır.

70 nei maddedeki tazminatın ödenmesi için memurlar hesabındaki para yetmediği takdirde eksigi ihtiyat akçasından ödenir.

Sandığın yıllık dağıtım bilâncosunun tazmininden sonra evvelki yıllara ait tahakkuk edecek gelirler ihtiyat akçasına ilâve edilir ve fazla alındığı sabit olan paralarda ihtiyat akçasından ödenir.

Aidat paralarını ödemeyenler

Madde 86. - Her ayın aidatı onu takibelen ayın 15 ine kadar ödenir. Bu süre içinde gönderilmeyen aidat % 20 zam ile alınır. Bakanlıkça yapılacak tebligata rağmen bir ay içinde aidatı göndermeyen noter ve noter yardımcılarını 59 neu maddenin (C) bendi mücibince işden ve tekerürü halinde meslekten çıkarılır.

Yeniden teşkil edilen noterliklerin yardım paralarını defaten göndermemeleri halinde de yukarıki hükümler uygulanır.

Bu suretle meslekten çıkarılanlara yalnız hesaplarındaki paraların yarısından ödemedikleri aidat ve zamları mahsup edildikten sonra geri kalanı verilir; diğer yarısı ile bu yıl içinde gönderdikleri aidat sandığın gelirleri arasına alınır.

GEÇİCİ MADDE — Olağanüstü hallerin devamı süresince noterlerin gördükleri görevlere karşılık olarak Noter Kanununun değişik 71 nei maddesinin 1,5 ve 6 nei fıkraları gereğince alacakları ücretler % 25; 2,3 ve 4 nei fıkraları gereğince alacakları ücretler % 50 nispetinde artırılmıştır.

Bu artırımlardan Kazanç Vergisi ve zamlaıyla Buhran Vergisi alınmaz.

Hü.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>H. Saka</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Barutçu</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Ronda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Münir Bîrsel</i>	İçişleri Bakanı <i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı <i>Güleğ</i>
Ekonomi Bakanı <i>C. Ekin</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Ş. Adalan</i>	Tarım Bakanı <i>T. Coşkan</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>M. N. Gündüzalp</i>
Çalışma Bakanı <i>T. B. Balta</i>	

Ad. K.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Temmuz 1948 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.